

prima instanță: E. Galușceac
instanța de apel: M. Guzun, L. Pruteanu, I. Cotruță

dosarul nr. 2ra-586/18

Î N C H E I E R E

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul lui Vladimir Aghenii, avocatul Ion Cerga împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Aghenii împotriva lui Dumitru Rîjalo cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională înaintată de Dumitru Rîjalo împotriva lui Vladimir Aghenii cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 10 martie 2015 Vladimir Aghenii a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dumitru Rîjalo cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 31 august 2015 în curtea clădirii de locuit de pe XXXXX a fost agresat fizic de către pîrît în public, ce s-a manifestat prin lovituri cu pumnii.

Menționează că prejudiciul moral constă în încasarea unei sume în echivalent bănesc care să poată să aducă o parte compensatorie suferințelor suportate în urma agresiunii fizice soldate cu leziuni corporale.

Afirmă că intensitatea și gravitatea suferințelor sunt determinate de însăși leziunile cauzate de către pîrît, excoriații în regiunea țesuturilor moi ale feței, faptul că agresiunea s-a manifestat față de vecini și vârsta înaintată, care în cumul i-au cauzat tulburări psihice enorme.

Susține că pîrîtul nu a contribuit cu ajutor și nu s-a interesat de starea sănătății sale.

Relevă că în baza plîngerii depuse, pîrîtul a fost sancționat contravențional potrivit art. 78 alin. (2) din Codul contravențional, iar pîrîtul nu a contestat procesul-verbal cu privire la contravenție.

Solicită încasarea de la Dumitru Rîjalo a prejudiciului moral în mărime de 10000 de lei.

Judecătoria Botanica, mun. Chișinău prin hotărîrea din 19 mai 2016 a admis parțial acțiunea.

A încasat din contul lui Dumitru Rîjalo în beneficiul lui Vladimir Aghenii prejudiciul moral în mărime de 4000 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 2310 lei, iar în total suma de 6310 lei.

În rest, a respins acțiunea.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 03 noiembrie 2016 a admis apelul declarat de Dumitru Rîjalo.

A casat integral hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 19 mai 2016 și a trimis cauza spre rejudecare la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău în alt complet de judecată.

La 11 februarie 2017 Dumitru Rîjalo a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Vladimir Aghenii cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.90-91).

În argumentarea acțiunii a invocat că inițiatorul conflictului a fost Vladimir Aghenii care a blocat cu mașina sa drumul de acces din ograda caseiXXXXX.

Susține că urmare a solicitării adresate lui Vladimir Aghenii de a efectua o manevră în spate cu automobilul său pentru a elibera calea de acces, Dumitru Rîjalo a fost numit cu cuvinte necenzurate, obscene, toate aceste acțiuni desfășurându-se în prezența copiilor săi minori și a soției sale.

Consideră că prin acțiunile lui Vladimir Aghenii i s-au cauzat suferințe morale, fiind intensificată și de faptul că soția cu copiii au asistat la această ceartă.

Menționează că Vladimir Aghenii a fost sancționat contravențional în baza art. 69 din Codul contravențional.

Solicită Dumitru Rîjalo încasarea de la Vladimir Aghenii a prejudiciului moral în mărime de 15000 de lei, cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 400 de lei și taxa de stat în mărime de 100 de lei.

Judecătoria Chișinău, sediul central prin hotărîrea din 12 iunie 2017 a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Aghenii împotriva lui Dumitru Rîjalo cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională înaintată la cererea lui Dumitru Rîjalo împotriva lui Vladimir Aghenii cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

A încasat de la Dumitru Rîjalo în beneficiul lui Vladimir Aghenii suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 2310 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în total suma de 7310 lei.

A încasat de la Vladimir Aghenii în beneficiul lui Dumitru Rîjalo suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 500 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 5500 de lei.

În rest, acțiunea lui Vladimir Aghenii și acțiunea reconvențională a lui Dumitru Rîjalo au fost respinse ca neîntemeiate.

În susținerea poziției prima instanță a reținut că, s-a constatat vinovăția lui Dumitru Rîjalo în comiterea contravențiilor prevăzute de art. 78 alin. (2) și art. 354

din Codul contravențional, în urma cărora lui Vladimir Aghenii i-au fost cauzate leziuni corporale, cât și vinovăția lui Vladimir Aghenii în comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, și anume că Vladimir Aghenii, aflându-se în mun. Chișinău, str. Independenței nr. 50, în public l-a numit pe Dumitru Rîjalo cu cuvinte injurioase, astfel înjosindu-i onoarea și demnitatea acestuia. Astfel, instanța a considerat că atît lui Dumitru Rîjalo cât și lui Vladimir Aghenii le-au fost cauzat prejudiciul moral, cuantumul căruia prin prisma art. 219 din Codul de procedură penală constituie 5000 de lei pentru fiecare.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 28 noiembrie 2017 a respins cererea de apel depusă de Vladimir Aghenii și a menținut hotărîrea primei instanțe.

La 02 februarie 2018 reprezentantul lui Vladimir Aghenii, avocatul Ion Cerga a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, solicitînd admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și parțială a hotărîrii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor din acțiunea inițială, cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri de admitere a acțiunii inițiale, respingerii acțiunii reconvenționale cu încasarea cheltuielilor de judecată suportate în apel și recurs.

În motivarea recursului a invocat motivele de fapt ale cauzei și a menționat că instanțele inferioare au interpretat eronat normele de drept material, deoarece aplicarea leziunilor corporale predomină după gradul de gravitate asupra unei injurii.

Consideră că instanțele inferioare eronat au aplicat dispozițiile art. 1398 și art. 1422 din Codul civil, iar art. 1423 din Codul civil nu întemeiază încasarea prejudiciului moral în beneficiul lui Dumitru Rîjalo.

Opinează că instanțele inferioare au depășit limitele cauzei, constatînd că recurentul a fost sancționat pentru provocarea unei cerți în loc public, pe cînd *de facto* Vladimir Aghenii a fost sancționat în baza art. 69 din Codul contravențional pentru injuria adusă în public.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil pentru următoarele.

Conform art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul de admisibilitate constată că din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017 (f.d.132-137), fiind expediată părților prin scrisoarea de însoțire cu nr. de ieșire 428 din 16 ianuarie 2018 (f.d.138), iar recursul a fost declarat la 02 februarie 2018, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe cererea de recurs (f.d.143-144). Prin urmare se conchide că exercitarea căii de atac a fost efectuată în termen.

Cu referire la argumentele din recurs precum că, aplicarea leziunilor corporale predomină după gradul de gravitate asupra unei injurii, instanța de recurs nu le poate reține, deoarece sarcina probațiunii este pusă pe seama celui care o invocă în sensul art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar compensația pentru prejudiciul moral se determină în funcție de criteriile de care instanțele inferioare s-au ghidat, or în conformitate cu art. 1423 alin. (1) din Codul civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de

judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Alegațiile din recurs precum că, instanțele inferioare eronat au aplicat dispozițiile art. 1398 și art. 1422 din Codul civil, iar art. 1423 din Codul civil nu întemeiază încasarea prejudiciului moral în beneficiul lui Dumitru Rîjalo, nu pot fi reținute, întrucât dispozițiile art. 1398 din Codul civil prevăd temeiurile și condițiile generale ale răspunderii delictuale. Este o normă de drept comun în materia răspunderii delictuale (obligațiilor delictuale), care consacră principiul reparării integrale a prejudiciului extracontractual, iar sub incidența ei cad toate raporturile de reparare a prejudiciului delictual, dacă nu există o normă specială menită să reglementeze anumite obligații delictuale, ținând cont de specificul lor.

Mai mult, dispozițiile art. 1422 și art. 1423 din Codul civil reglementează modalitatea și determinarea prejudiciului moral în cazul răspunderii delictuale. Prin urmare, normele respective se aplică în tandem.

Referitor la cele invocate în recurs precum că, instanțele inferioare au depășit limitele cauzei, constatînd că recurentul a fost sancționat pentru provocarea unei cerți în loc public, pe cînd *de facto* Vladimir Aghenii a fost sancționat în baza art. 69 din Codul contravențional pentru injuria adusă în public, instanța de recurs menționează că acțiunea de injurie a fost provocată de Vladimir Aghenii întrucât a fost constatată în baza procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03 108169 din 10 septembrie 2015 (f.d.94). Prin urmare alegațiile respective comportă un caracter declarativ.

Completul de admisibilitate constată că, argumentele invocate în cererea de recurs în esența lor sunt similare celor din cererea de apel (f.d.110-111) și constituie o analiză a probelor efectuată de recurent și o interpretare a normelor de drept efectuate de acesta care nu pot fi puse la baza recursului, deoarece vizează temeinicia deciziei instanței de apel și ar putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art.386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel, însă asemenea temei nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă aplicabil recursului. Ba mai mult, acestea au fost deja supuse examinării minuțioase și aprecierii juste de către instanțele inferioare prin prisma art. 130 și 139 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art. 118 din aceeași lege, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și respectiv nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs, iar normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios au fost interpretate elocvent și aplicate just cu respectarea garanțiilor ce derivă din dreptul la un proces echitabil.

Astfel, instanța de recurs notează că, reprezentantul recurentului nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe.

Mai mult, completul de admisibilitate relevă că Vladimir Aghenii a depus cererea de recurs, după ce a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care au avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.

21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

În acest sens, completul de admisibilitate reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că “... art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (*cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanțele inferioare au examinat cauza sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul lui Vladimir Aghenii, avocatul Ion Cerga, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

A considera inadmisibil recursul declarat de reprezentantul lui Vladimir Aghenii, avocatul Ion Cerga împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Aghenii împotriva lui Dumitru Rîjalo cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională înaintată de Dumitru Rîjalo împotriva lui Vladimir Aghenii cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan